

РЕШЕНИЕ

№ 4185

гр. София, 24.06.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав,
в публично заседание на 27.05.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Весела Павлова

при участието на секретаря Елеонора Стоянова, като разгледа дело номер **3928** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 107 и чл. 156 и сл. от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Образувано е по жалба на К. К. Т. срещу Акт за установяване на задължение по декларация (АУЗД) № 1300087 от 16.01.2013 г., издаден от В. А. Д. на длъжност главен инспектор по приходите в ТД на НАП С., потвърден с решение № АУ – 6 от 19.03.2013 г. на заместник – директора на ТД на НАП С..

Жалбоподателят твърди, че оспореният АУЗД е издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Поддържа, че са налице кумулативно установените в чл. 22а от ЗДДФЛ условия, за да му бъде признато поисканото данъчно облекчение за 2011 г. Изразява становище, че органите по приходите са тълкували ограничително нормата на чл. 22 а от ЗДДФЛ и са направили необоснован извод, че от данъчното облекчение по чл.22 а от ЗДДФЛ не могат да се ползват лица, на които е отпуснат ипотечен кредит за закупуване на жилище от небанкова финансова институция. Иска се от съда да отмени АУЗД и да се върне преписката на административния орган за ново произнасяне, като се претендират направените по делото разноски.

Ответната страна – заместник-директорът на ТД на НАП С., като горестоящ орган на издателя на АУЗД по смисъла на чл. 107, ал. 3 от ДОПК, представлявана от юрк. Т. изразява становище за неоснователност на жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, I отделение, 4 състав, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена

следната фактическа обстановка:

К. К. Т. е подал в ТД на НАП С. годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2011 г. с вх. № 224391200232981 от 11.04.2012 г. В ГДД лицето декларира годишна данъчна основа за доходи от трудови правоотношения в размер на 24 561,33 лева. Сума на годишните данъчни основи в размер на 24 561,33 лева. Общ размер на данъчните облекчения в размер на 10 333,08 лева. Обща годишна данъчна основа в размер на 14 228,25 лева. Данък върху годишната данъчна основа в размер на 1 422,82 лева. Авансово удържан и/или внесен данък в размер на 2 456,13 лева; надвнесен данък в размер на 1033,00 лева.

С ГДД К. Т. декларира ползването на данъчно облекчение по чл. 22а от ЗДДФЛ.

Към подадената ГДД лицето е приложило документи за ползване на облекчение за млади семейства съгласно чл. 22 а от ЗДДФЛ: 1. удостоверение за сключен граждански брак № 0118 от 22.05.2005 г. с М. В. П., родена през 1980 г.; 2. договор за заем от 23.07.2008 г., сключен с [фирма] за сумата от 70 000 евро за закупуване на недвижим имот- апартамент № 28, на 8 етаж в [жк], [населено място] със ЗП 66,47 кв.м.; 3. погасителен план към договора за заем за срока на действие на договора от 01.08.2008 г. до 01.07.2028 г.; 4. служебна бележка от 29.03.2012 г. от [фирма] относно това, че К. Т. е запатил лихви по договор за заем към дружеството през 2011 г. в размер на 10333,08 лева; 5. служебна бележка № 518 от 15.03.2012 г., издадена от [фирма] относно облагаем доход на лицето по чл. 24 от ЗДДФЛ, удържани задължителни осигурителни вноски по реда на КСО и ЗЗО, годишна данъчна основа за 2011 г. и размер на данъка за 2011 г.; 6. удостоверение от Агенцията по вписванията изх. № 4342/2010 г., съгласно което в полза на кредитодателя [фирма] и задължени лица К. Т. и М. В. Т. е вписана договорна ипотека върху имот – апартамент № 28, в [жк], [жилищен адрес].

На основание резолюция за проверка № 1201259 от 12.04.2012 г. е издаден АУЗД № 1201259 от 11.05.2012 г.

С решение № АУ – 20 от 26.09.2012 г. на директора на ТД на НАП С. е отменен АУЗД № 1201259 от 11.05.2012 г. поради наличието на процесуални нарушения в хода на административното производство и преписката е върната на администрация орган за провеждане на производството съобразно указанията дадени с мотивите на решението на решаващия орган.

До лицето е изпратено съобщение изх. № 1594 -11-149 от 19.10.2012 г., връчено лично на 11.12.2012 г., с което е указано наличието на несъответствия между съдържанието на подадената ГДД за 2011 г. по чл. 50 от ЗДДФЛ и изискванията за попълването им, като е дадена възможност на подателя да извърши корекция в частта относно данните за ползване на данъчно облекчение за млади семейства, като подаде нова декларация в 14-дневен срок от съобщението. В съобщението е отразено, че в случай, че лицето не подаде такава декларация, ще се пристъпи към издаване на АУЗД съгласно чл. 106, ал. 1 от ДОПК.

Установява се, че жалбоподателят не е подал нова коригирана декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2011 г. в така предоставения му от органа по приходите 14-дневен срок.

Производството е приключило с издаването на АУЗД № 1300087 от 16.01.2013 г. от В. А. Д. – главен инспектор по приходите в ТД на НАП С., с който е отказано ползването на данъчно облекчение по чл.22 а от ЗДДФЛ и е установен данък за възстановяване в размер на 0,00 лева.

АУЗД е връчен на адресата си на 23.01.2013 г., като същият е подал жалба до

директора на ТД на НАП С. с вх. № 1594-11-99 от 06.02.2013 г.

С Решение № АУ – 6 от 19.03.2013 г. на заместник-директора на ТД на НАП С. е потвърден АУЗД № 1300087 от 16.01.2013 г.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, I отделение, 4 състав направи следните правни изводи:

Видно от данните по делото решение № АУ – 6 от 19.03.2013 г. е връчено на адресата на 26.03.2013 г, като жалбата до съда е подадена с вх. № 24-15-236 от 10.04.2013 г. по описа на ТД на НАП С. град. Следователно, жалбата е подадена в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл.156, ал. 1 вр. чл.144 от ДОПК от надлежна страна и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество е и основателна.

Съгласно чл. 160, ал. 2 от ДОПК, приложим на основание чл.144, ал. 1 от ДОПК съдът извършва проверка на всички условия за редовно действие на издадения административен акт - дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореният АУЗД е издаден от орган, разполагащ с материална компетентност съгласно резолюция за извършване на проверка № 1300087 от 14.01.2013 г., издадена от Т. Х. Р. – Б. - и.д. началник отдел „УК” - „ Услуги за клиента”.

Обжалваният АУЗД е издаден при липса на съществени нарушения на административно-производствените правила, като е спазена процедурата по чл. 106 от ДОПК. Дадена е възможност на задълженото лице да отстрани констатираните несъответствия в подадената декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2011 г. в 14-дневен срок от съобщението и съответно, е пристъпено към издаване на АУЗД, след като жалбоподателят е бездействал съгласно чл. 106 вр. чл. 103 от ДОПК.

Съдът намира, че АУЗД е издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон. За да бъде ползвано данъчното облекчение за млади семейства по чл.22 а от ЗДДФЛ, законодателят е предвидил наличието на следните кумулативни предпоставки: 1. договорът за ипотечен кредит за закупуване на жилище да е сключен от данъчно задълженото лице и/или от съпруг/а, с който/която имат сключен граждански брак; 2. данъчно задълженото лице и/или съпругът/ата да не са навършили 35 годишна възраст към датата на сключване на договора за ипотечен кредит; 3. ипотекираното жилище да е единствено жилище за семейството през данъчната година. Обстоятелствата и условията по ал. 1 – 3 от чл.22 а се декларират от лицето в годишната данъчна декларация по чл. 50. В чл. 23, т. 5 от ЗДДФЛ е посочено, че към данъчната декларация следва да бъде представен документ, издаден от банката кредитозаемател, удостоверяващ размера на направените през годината лихвени плащания по първите 100 000 лв. от главницата на ипотечния кредит за закупуване на жилище.

В процесния случай органите по приходите не признават данъчно облекчение по чл. 22 а от ЗДДФЛ за 2011 г. по съображения, че кредитът, обезпечен с ипотека не е отпуснат от търговска банка, а от небанкова финансова институция.

Така приетото е неправилно.

В чл.22 а от ЗДДФЛ са уредени условията, на които дадено лице следва да отговаря, за да ползва облекчението за млади семейства. В цитираната разпоредба е употребено понятието „ипотечен кредит”, като в ЗДДФЛ не се съдържа легална дефиниция на същото. Съгласно § 1, т. 2 от Наредба № 22 от 16.07.2009 г. за Централния кредитен

регистър „кредит“ е всяко вземане от или поемане на задължение към едно лице, което е резултат от предоставяне на паричен заем от всякакъв вид, включително акцептен кредит, финансов лизинг, предоставяне на кредитно улеснение независимо от неговата форма, сконтиране на менителница, запис на заповед или чек, менителнично поръчителство (авал), поръчителство, издаване на банкова гаранция или предоставяне на друго обезпечение, придобито вземане чрез цесия, встъпване в дълг или поемане на дълг, прехвърляне на менителница, запис на заповед или чек чрез джирос, овърдрафт, кредит, свързан с платежни услуги по чл. 19 от ЗПУПС, други вземания и поети ангажименти независимо от използвания инструмент.

След като законодателят е употребил израза „ипотечен кредит“, то това означава, че кредитът е обезпечен с ипотека върху недвижим имот. В чл.22 а от ЗДДФЛ не е утвърдено изискването кредитът за закупуване на жилище да е изтеглен от банка, а в чл. 23, т. 5 от ЗДДФЛ е предвидено лицето да представи удостоверение от „банката кредитодател“. Така направеното уточнение обаче не би следвало да води до ограничително тълкуване на обхвата на материалноправната норма на чл. 22 а от ЗДДФЛ, а именно, че се касае само за сключени банкови кредити, обезпечени с ипотека върху недвижимия имот.

За да се достигне до другия извод, на първо място, следва да се посочи, че не съществува законова пречка финансова институция, различна от банка да отпуска кредити (заеми). Съгласно чл.2, ал.1 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) банка (кредитна институция) е юридическо лице, което извършва публично привличане на влогове или други възстановими средства и предоставя кредити или друго финансиране за своя сметка и на собствен риск, т.е. основните дейности на банката са влоговата и кредитната дейност. От друга страна, нормата на чл.3, ал. 1 от ЗКИ предвижда възможността финансова институция, различна от кредитна институция (банка) да извършва дейности, които могат да се извършат от банките: 1. тези по чл.2, ал.2, т. 1,2,6-13 от закона; 2. придобиване на участия в кредитна институция или в друга финансова институция; 3. отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства.Нормата на чл.3, ал. 2 от ЗКИ предвижда вписването на финансовите институции в регистър към БНБ, за да извършват съответната дейност, освен ако не подлежат на лицензиране или регистриране по друг закон.

От текста на разпоредбата на чл.2, ал.1 от ЗКИ следва извод, че даването на заем с лихва представлява банкова дейност. Законодателят е предвидил възможност тази дейност да бъде осъществявана или от кредитна институция- каквато е банката, или от финансова институция по реда на чл.3, ал.1, т. 3 от ЗКИ. Дейността на юридическите лица, които представляват финансови институции е регламентирана в Наредба № 26/2009 г.

С цел запазване и гарантиране на обществения интерес и в ЗКИ, и в Наредба № 26/2009 г. са предвидени законови изисквания, които ограничават свободното извършване на посочената дейност и дават възможност осъществяването ѝ да бъде ефективно контролирано. Такива са предвиденото издаване на лиценз - за банките (в чл.13, ал. 1 от ЗКИ) или регистрирането и вписването в специален регистър - за финансовите институции (в чл. 2 от Наредба № 26/2009 г.).

Въвеждането на тези специални изисквания, ограничаващи извършването на обичайна търговска дейност, е необходимо с оглед възможността да бъде осъществяван действителен контрол върху извършването на дейността по кредитиране и

са насочени към охрана на обществения интерес.

Следователно, не съществува законова пречка финансова институция, различна от банка да извършва дейност по предоставяне на заеми на трети лица, като единствената разлика се изразява в това, че отпускането на заеми от финансови институции е със средства, които не се набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Другата отлика е свързана с вида на ипотеката, която се учредява върху съответното жилище като обезпечение по договора. При банковия кредит ипотеката върху имота е законна, докато при кредита, отпускан от финансова институция ипотеката е договорна. Това не променя характеристиките на сключения договор за кредит както този, сключен с банка, така и този, сключен с небанкова финансова институция.

В процесния случай договорът за заем (кредит) е отпуснат през 2008 г. със срок на действие 240 месеца, като целта на договора е закупуване на недвижим имот. В договора е описано подробно жилището, което се закупува със средствата по предоставения кредит, както и са описани видовете обезпечения – ипотека върху имота и записи на заповед. Не е спорно и обстоятелството, че върху процесния имот е вписана договорна ипотека в полза на кредитодателя видно от представеното удостоверение от Агенцията по вписванията. От документите, представени с данъчната декларация е видно, че деклараторът има сключен граждански брак през 2005 г. и че деклараторът и съпругата му нямат навършени 35 – годишна възраст към датата на сключване на договора за кредит.

От публичния регистър по чл. 3, ал. 2 от ЗКИ, поддържан от Българска народна банка е видно, че под № 141, с рег. № BG000163 дружеството [фирма], ЕИК[ЕИК] е вписано като финансова институция, извършваща следните дейности: 1. финансов лизинг; 2. отпускането на заеми, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Това означава, че дружеството – кредитодател е вписано в регистъра към БНБ по чл.3, ал. 2 от ЗКИ, като една от дейностите, които има право да извършва е отпускането на заеми.

При така установените факти и с оглед обстоятелството, че дружеството – кредитодател не е банка, а е финансова институция, отговаряща на условията по чл. 3а от ЗКИ, вписана в регистъра на БНБ по чл.3, ал. 2 от ЗКИ и имаща право да отпуска заеми на трети лица, съдът намира, че за К. Т. са налице всички материалноправни предпоставки за ползване на данъчното облекчение за млади семейства по чл. 22 а от ЗДДФЛ. Тълкуването, дадено от органите по приходите, че само банка може да отпуска кредити за закупуване на жилище, обезпечени с ипотека противоречи на разпоредбите на Закона за задълженията и договорите, Търговския закон и Закона за кредитните институции. Освен това така направеното стеснително тълкуване на обхвата на разпоредбата на чл. 22 а от ЗДДФЛ противоречи на целта на ЗДДФЛ и на целта на самото данъчно облекчение – да се стимулират младите семейства, които не разполагат със средства да закупят собствено жилище, да ползват кредит от съответната институция – банка или финансова институция, имаща право да извършва дейността по чл.3, ал.1, т. 3 от ЗКИ. Ако целта на законодателя е била в насока да се ползва данъчно облекчение само от лицата, на които е отпуснат банков кредит за закупуване на жилище, то това би довело до неравноправно третиране на останалите физически лица, сключили договори за заем с финансови институции, различни от банките.

Видно от доказателствата по делото данъчно задълженото лице е представило

документ по чл. 23, т. 5 от ЗДДФЛ относно извършени лихвени плащания по договор за заем №[ЕИК] към [фирма] през 2011 г. за сумата от 10 333,08 лева. Същата сума е декларирана в част V, таблица 5 и таблица 6 в декларацията по чл. 50 от ЗДДФЛ, като съответно в част IV, на ред 14 от декларацията е сумата в размер на 1033,00 лева, представляваща надвнесен данък за 2011 г. ($24\,561,33 - 10333,08 = 14228,25$ лева – обща годишна данъчна основа; данък върху годишната данъчна основа – 1422,82 лева и авансово удържан данък в размер на 2456,13 лева). Следователно, при така представените доказателства жалбоподателят отговаря на изискванията по чл.22 а от ЗДДФЛ и следва да му бъде признато ползваното данъчно облекчение за 2011 г. за сумата от 10 333,08 лева.

Съобразно изложеното жалбата на К. К. Т. се явява основателна, като оспореният АУЗД № 1300087 от 16.01.2013 г., издаден от В. А. Д. на длъжност главен инспектор по приходите в ТД на НАП С. заедно с решение № АУ-6 от 19.03.2013 г. на заместник – директора на ТД на НАП С. следва да се отменят като незаконосъобразни и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК преписката следва да бъде върната на съответния орган по приходите за издаване на нов акт съобразно указанията, дадени с мотивите на настоящото решение.

При този изход на спора и с оглед направеното искане от жалбоподателя за присъждане на разноските по делото, ответната страна следва да бъде осъдена да заплати сумата в размер на 10 (десет) лева, представляваща внесена от оспорващия държавна такса за образуване на делото.

Водим от горното и на основание чл. 160, ал. 1 вр. чл. 144, ал. 1 от ДОПК, Административен съд София град, I отделение, IV състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на К. К. Т. Акт за установяване на задължение по декларация № 1300087 от 16.01.2013 г., издаден от В. А. Д. на длъжност главен инспектор по приходите в ТД на НАП С., потвърден с решение № АУ – 6 от 19.03.2013 г. на заместник – директора на ТД на НАП С..

ВРЪЩА преписката на органа по приходите при ТД на НАП С. за издаване на нов акт по подадена от К. К. Т. декларация № 224391200232981 от 11.04.2012 г. по чл. 50 от ЗДДФЛ относно ползвано данъчно облекчение по чл. 22 а от ЗДДФЛ съобразно указанията на съда, дадени с мотивите на решението.

ОСЪЖДА ТД на НАП С. град да заплати на К. К. Т. ЕГН [ЕГН] направените по делото разноси в размер на 10 (десет) лева.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщаването и връчването на препис на страните пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: